

NIEUWSBRIEF KBO

afdeling Ede

jaargang 29, nr. 2 februari 2022

In dit nummer:

Colofon	2
Van het bestuur + mededeling	3
Pastorale bijdrage	4
Bericht van O & O	4
Belasting invulhulp (HUBA)	5
KBO-PCOB panel	6
Tips	10
Wallenberg verdwenen	14
Dagje uit: Duitsland / Wat er verandert	15
Agenda	16

Interessante informatie:

Online cursus voor onderzoek	5
Energie subsidie / Verkeerskennis	6
Waar vind ik mijn BSN?	7
Koude handen en voeten	7
Winterwandeling rond Ede	8
Verwarming aan of uit?	12
Corona ervaring / Verkiezingen	10
Accuproblemen / Wintergroenten	11
Veilig traplopen	12
Kerstkaart / Rookmelders	16

Colofon

Voorzitter a.i.
Ap Donnicus t. 0318 63 89 50
email: abdominicus1@gmail.com

Secretaris
Adri Koch t. 0318 65 03 68
e-mail: secretaris@kbo-ede.nl

1° Penningmeester a.i.
Gijsbert van Ingen
t. 06 47 55 22 32
email: penningmeester@kbo-ede.nl

2° Penningmeester
Annelies Tax t. 0318 61 77 93
e-mail: ataxtames@gmail.com
Rekeningnummer voor
contributie en giften
NL02 INGB 000 41 76 610
t.n.v. KBO voor Senioren afd.
Ede-Bennekom

Pastoraal adviseur
Hans Lucassen

Ledenadministratie
Charles Slangen t. 0318 66 88 85
email:
ledenadministratie@kbo-ede.nl

Bezorging Nieuwsbrief en
KBO-PCOB Magazine
Coördinator Beer Radstaat
t. 0318 63 29 92 / t. 06 10 51 43 28
email: g.radstaat@hotmail.com

Commissie Ontwikkeling &
Ontspanning (O&O)
Coörd. Trudy v. Schoonhoven
t. 0318 64 59 09 / 06 46 89 94 88
email:
trudyvanschoonhoven@planet.nl

Zorg en Welzijn + Ophaalservice
vacature

Vrijwillige Ouderen Adviseur (VOA)
en Wet Maatschappelijke
Ondersteuning (WMO)
Frans Bik t. 0318 84 29 92
email: fransbik1@gmail.com

Beheer website en facebook
Annelies Tax t. 0318 61 77 93
email: webmaster@kbo-ede.nl

Belastingsservice Ouderenbonden
Coördinator Douwe Ettema
t. 0318 64 58 31 / 06 55 90 06 46
email: ettema.douwe@gmail.com

Redactie Nieuwsbrief
Redacteur Fred Deuning
t. 06 38 15 52 96
email: jefdeuning22745@freeler.nl
+ kbonieuwsbrief@gmail.com

Corrector Mary-Ann Borggreve
Vormgever Erik Erkelens

Deze Nieuwsbrief kunt u ook lezen op onze website www.kbo-ede.nl

Facebook www.facebook.com/kbo-edebennekom

Volgende kopij uiterlijk inleveren 31 januari 2022

Voorwoord

In de laatste dagen van het jaar 2021 kwam na negen maanden het verlossende woord, er was een coalitieakkoord. Bijna alle ministers die het beleid moeten gaan uitvoeren zijn bekend. Op facebook (Meta) heb ik al de vreselijkste zaken gelezen over de ministers die nog moeten beginnen. Dat lijkt mij vrij voorbarig. We zullen de daden afwachten. Het is de uitkomst van de verkiezingen en daar moeten wij ons bij neerleggen.

Is het verstandig dat de vier partijen die samen afgetreden zijn voor die vreselijke toeslagaffaire, weer een coalitie gaan vormen? Persoonlijk vind ik dat niet verstandig, gezien de woorden die door sommige partijleiders van de coalitie toen zijn gesproken.

Er gebeurde nog meer in de laatste week. Senioren kregen de schuld van de woningnood. Senioren stromen niet door! Waar naar toe dan? Er is woningnood en de seniorenwoningen liggen niet voor het oprapen. Huren van € 800 per maand plus de jaarlijkse huurverhogingen zijn niet aantrekkelijk. De verhoging van de pensioenen is al jaren uitgebleven. Overigens was het een veel jonger persoon, die het Ministerie van Volkshuisvesting sloot. Het is te gek voor woorden, dat de senioren beschuldigd worden. Carola Schouten, help ons!!! Zij wordt de minister van Armoede, Pensioenen en Participatie. "Leuk" dat Pensioenen en Armoede tegelijk benoemd worden.

Het wordt duidelijk en steeds duidelijker dat ouderen zich moeten verenigen.

Het verbaast mij nog altijd zeer als je met je leeftijdsgenoten praat, die hebben het vaak over de samenhang van vroeger. Wanneer je dan vraagt of zij lid zijn van een ouderenbond is het antwoord bijna altijd ontkennend. Kennelijk is de samenhang op leeftijd niet meer nodig.

Saamhang is echt dringend nodig, als u het bovenste stukje hebt gelezen: pensioenen, seniorenwoningen, uitgeholde vervoerorganisaties op het platte land.

Het totale ledenbestand bij de ouderenbonden loopt sterk terug. Het is de hoogste tijd om dit tijt te keren. Met deze ledendalingen zijn wij een machteloze partij. Het Bestuur is bezig om te kijken of wij op kunnen krabbelen en een organisatie blijven met mogelijkheden om de politiek te beïnvloeden. U hoort nog van ons op welke manier wij dit denken te kunnen oplossen. Wij hebben u daarbij allemaal nodig. Samen moeten we dit doen.

Namens het Bestuur wens ik u een voorspoedig, gezond en fijn 2022.

Ap Dominicus, voorzitter a.i.

31 december 2021

Ouderenadvies

Vrijwillige ouderenadviseurs (VOA's) zijn speciaal opgeleide mensen die senioren helpen om antwoorden te vinden bij een hulpvraag. Dit kan op diverse gebieden zijn: *wonen, welzijn, zorg, veiligheid, vervoer en financiën*.

Zij geven onafhankelijk en vrijblijvend informatie, voorlichting en advies aan leden en niet-leden, als service van KBO-PCOB.

De ouderenadviseurs luisteren naar uw verhaal, zij zijn klankbord en informatiepunt. Zij zoeken samen met u naar een oplossing, maar u houdt zelf de regie.

U kunt de ouderenadviseur (van KBO) bereiken via:

Frans Bik

Telefoon: 0318 84 29 92

Email: fransbik1@gmail.com

Mededeling van het Bestuur

Per 1 januari 2022 hebben Gerda Hiensch en Liesbeth Meens besloten hun taken bij de commissies neer te leggen.

Gerda en Liesbeth zijn zeer gewaardeerde krachten bij KBO Ede. Graag, heel graag, had ik beide dames willen behouden voor beide commissies. Dit is helaas niet gelukt en dat betreurt ik zeer.

Namens het Bestuur wil ik beide dames danken voor de wijze waarop zij hun taken hebben uitgevoerd. Op een later tijdstip zullen wij hierop terugkomen.

Ap Dominicus, voorzitter a.i.

Gerda & Liesbeth

Dank voor jullie inzet!

Pastorale bijdrage

Mensendienst

Er was eens een oude wijze man die veel boeken had geschreven.

Op een avond is hij vermoeid van het denken en het schrijven en hij wandelt langs het strand. Plotseling ziet hij een jongetje dat alsmat heen en weer loopt van de zee.... naar een plek even van zee af.

Nader onderzoek leert dat de jongen daar een kuil gegraven heeft en hij bezig is om die met een schelp met water te vullen.

Dat is niet zo eenvoudig. Uiteindelijk kan de oude wijze man zich niet meer inhouden en vraagt: 'Wat ben je toch aan het doen?'

'Ik ben bezig' zegt het jongetje 'de zee in mijn kuiltje te scheppen.'

'Maar dat is toch onzin,' zegt de oude geleerde man 'die past er toch onmogelijk in?' En dan wordt het kleine jongetje opeens een wijsneus en voegt de oude man toe: 'U bent toch zo vaak aan het nadenken over allerlei ingewikkelde dingen, over God en over wie en hoe hij is; nou, ik vind uw gepieker eigenlijk nog veel gekker dan mijn geschap. Nog veel eerder zal de zee in mijn kuiltje passen dan het geheim van God in uw verstand.'

Misschien kent u dit verhaal. Het is een legende en de oude man in het verhaal is Augustinus, een van de belangrijkste theologen van de westerse christenheid. In de begintijd van de kerk hebben ze erg veel nagedacht over het mysterie van Gods aanwezigheid in deze wereld. Ze waren eigenlijk nooit echt tevreden over alle formuleringen die ze bedacht hadden. 'Zeg niet dat de tijden slecht zijn' zegt die zelfde Augustinus die het mysterie van de Drie-eenheid Gods in zijn hoofd

probeerde te krijgen en er in zijn studeerkamer niet in slaagde. 'De tijden zijn niet slecht maar ieder mens wordt er op zijn eigen wijze op aangesproken in zijn tijd gelovig te zijn en er met alle mensen van goede wil mede zelf een goede tijd van te maken.' Precies daar ligt de beproeving en de uitdaging voor ons vandaag: met alle verbijsterende onthullingen van machtsmisbruik, van seksueel misbruik, van economische en klimatologische crisis, van coronavirus en pandemie. Om samen het werkelijke gezicht van God aan het licht te laten komen, door dat te doen wat er uiteindelijk werkelijk toe doet: mensen tot hun recht laten komen! Want gods-dienst, zo zei ooit een bisschop, heeft alles te maken met 'mensen-dienst'. De beste dienst die we God kunnen bewijzen is door mensen een (naasten-)dienst te bewijzen, de geringsten en ontrechten voorop!

Hans Lucassen

Bericht van commissie O&O

Programma:

Maandag 21 februari: Ledenmiddag PCOB samen met KBO in de Open Hof, Hoflaan 2 met lezing van Burgemeester Verhulst. Aanvang 14.30 uur. Aanmelden is niet nodig. **QR code** wordt gevraagd en gecontroleerd, 1,5 meter afstand houden en mondkapjes verplicht.

Woensdag 16 maart: Algemene Ledenvergadering KBO-Ede in de Open Hof. Aanvang 14.00 uur.

Woensdag 20 april: Buffet Indonesische maaltijd.

Dit alles onder voorbehoud, hoe het virus zich verspreidt en er weer maatregelen komen!

Namens de commissie O&O,

Trudy van Schoonhoven

Zoals u zult begrijpen is het erg moeilijk om een maand van te voren te weten hoe de steeds veranderende regeringsmaatregelen zijn naar aanleiding van corona. Daardoor kunnen in de nieuwsbrief activiteiten staan die niet meer kloppen.

Een aantal leden heeft geen email, dus die kunnen wij helaas ingeval van het eventueel niet doorgaan van een activiteit niet kort van te voren op de hoogte brengen.

Onze website, www.kbo-edel.nl is altijd wel actueel.

Het is weer zo ver!

Een nieuw belastingaangiftejaar is aangebroken. De kans is groot dat u inmiddels een uitnodiging van de belastingdienst hebt ontvangen om uw aangifte 2021 in te vullen. Dat kan vanaf 1 maart.

Voor veel mensen is het een ingewikkelde verplichting, maar er is hulp beschikbaar!

In het afgelopen jaar hebben ongeveer 160 leden van KBO-PCOB in onze regio gebruik gemaakt van de belastingsservice. Vanwege de corona is destijds veel hulp en uitwisseling van gegevens telefonisch tot stand gekomen. Hoe dat nu zal gaan is nog niet duidelijk. Zeker is dat u van onze diensten gebruik kunt blijven maken.

Als u gebruik gaat maken van de belastingsservice (Hulp Bij Aangifte - HUBA) dan is het handig dat u aan de hand van de rekeningen en bonnetjes een overzicht maakt van alle kosten die u gemaakt heeft. Dat kan bijvoorbeeld gaan over de ziektekosten die niet door de verzekering zijn betaald. De gemaakte kosten voor sommige hulpmiddelen, medicijnen en dieetkosten zijn soms aftrekbaar. Een andere aftrekpost zijn de giften die u in 2021 gedaan hebt aan goede doelen en specifieke acties.

Deze giften zijn (boven een drempelbedrag) vaak aftrekbaar. Altijd zijn de jaarpogaven van de AOW en het

pensioen noodzakelijk. Als u deze zo rond 1 maart niet hebt ontvangen dan moet u (telefonisch) contact opnemen met uw pensioenfonds.

KBO-PCOB in deze regio heeft vier geschoolde en deskundige invulhulpen beschikbaar om u van dienst te zijn. Het kan gaan om de inkomstenbelasting 2021. Ook kunnen we beoordelen of u in aanmerking komt voor huur- of zorgtoeslag.

Hebt u al eerder gebruik gemaakt van de belastingsservice, dan kunt u direct contact zoeken met de invulhulp die vorig jaar de aangifte heeft verzorgd. Nieuwe klanten kunnen zich melden bij de coördinator (zie hieronder). Ter bestrijding van de onkosten brengen wij € 15 per persoon in rekening.

Namens het belastingsserviceteam KBO-PCOB

Douwe Ettema (coördinator)

06 55 90 06 46 of 0318 64 58 31

Deelnemers gezocht (vanaf 65 jaar) voor gratis online cursussen

Gezond ouder worden kan op veel manieren. Maar kan iets nieuws leren ook hierbij helpen? Het onderzoeksteam van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) denkt van wel. Het team onderzoekt of het denkvermogen en de stemming veranderen door mee te doen aan een gitaarcursus, cursus Engels, of een lezingenreeks.

Het onderzoek

De online cursussen zijn gratis en duren drie maanden (april 2022 - juni 2022). De hele cursus kunt u thuis volgen, zolang u een laptop of tablet met internetverbinding heeft. Het is dus volledig veilig in deze coronatijd. Het biedt de mogelijkheid om iets nieuws te leren en om online nieuwe mensen te ontmoeten. Het onderzoeksteam van de RUG nodigt u uit voor een videogesprek vóór de cursus, direct na de cursus en vier maanden na afloop. Tijdens deze gesprekken onderzoeken ze hoe deelname aan de cursus het denkvermogen en de stemming beïnvloedt.

Voor wie is het?

Het onderzoeksteam is op zoek naar mensen vanaf 65 jaar die in het dagelijks leven voornamelijk Nederlands spreken. In het bijzonder zoeken ze mensen die

vrijwel geen geheugenklachten of stemmingsklachten ervaren.

Extratie

Als dank voor uw deelname ontvangt u na het laatste videogesprek (bij volledige deelname) een vergoeding van € 100 van het RUG-onderzoeksteam.

Hoe werkt het?

Zin gekregen om mee te doen of kent u iemand die mee wil doen? Ga dan naar www.rug.nl/let/cogflex, stuur een mailtje naar cogflex@rug.nl of bel ze op **06-42971746**.

Het onderzoeksteam neemt contact met u op om er zeker van te zijn dat u tot de doelgroep behoort. Omdat er soms veel aanmeldingen tegelijkertijd komen kan het soms meer dan een week duren voor zij u bellen. Als dit zo is zal het onderzoeksteam u per email op de hoogte stellen. Als u mee kunt doen, vindt in februari of maart het eerste videogesprek plaats.

Foto Anna Shvets

KBO-PCOB onderzoekt

KBO-PCOB vindt het belangrijk dat de stem van de senior wordt gehoord! Daarom hebben we het nationaal seniorenpanel opgericht. Daarin onderzoeken we wat u bezighoudt! Die uitkomsten gebruiken we in onze belangenbehartiging maar ook in de pers. Zo klinkt uw stem door! Onder andere houden we vijf keer per jaar een groot onderzoek onder leden. Dit doen we rond elk van onze speerpunten: veiligheid, wonen-welzijn-zorg, zingeving, koopkracht en digitalisering. Deze onderzoeken nemen we digitaal en telefonisch af, na een oproep in ons ledenmagazine en onze nieuwsbrieven. U kunt zich aanmelden voor het panel, dan krijgt u automatisch een berichtje per e-mail als er een nieuw onderzoek voor u klaarstaat!

De antwoorden van onze leden zijn belangrijk voor de landelijke belangenbehartiging. Resultaten van de onderzoeken maken we bekend via het ledenmagazine en via de website. Als u lid wordt van het panel ziet u de resultaten van de onderzoeken ook terug op uw persoonlijke pagina in de beveiligde eigen omgeving van het Nationaal Seniorenpanel.

Meerdere keren per jaar houden we korte digitale flitsonderzoeken over een actueel onderwerp. De uitkomsten hiervan ziet u ook terug in uw eigen persoonlijke omgeving van het Nationaal Seniorenpanel, of u leest ze in de pers, of merkt dat de politiek er iets mee heeft gedaan door onze belangenbehartiging.

Niet zo handig met internet? U kunt bij lopende onderzoeken de vragen ook telefonisch doornemen met een medewerker van de Servicetelefoon: 030 340 06 55 (maandag t/m donderdag van 10.00 tot 13.00 uur).

Aanmelden kan via www.nationaalseniorenpanel.nl
KBO-PCOB

**Wij gaan met
onze tijd mee,
doet u mee?**

Uw e-mailadres

Oproep: doorgeven van uw e-mailadres

E-mail wordt ook door onze vereniging steeds meer gebruikt voor communicatie met onze leden. We willen daarom graag een bestand maken met e-mailadressen van onze leden. Wilt u daaraan meedoen? Stuur dan een e-mailbericht naar onze ledenadministratie.

Het adres is: ledenadministratie@kbo-ede.nl o.v.v. "ik doe mee".

Subsidie duurzame energie

Woont u in een koopwoning? Dan kunt u gebruik maken van de Investeringsubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE). Dat kan met een investering in een (hybride) warmtepomp, zonneboiler, een aansluiting op een warmtenet en met 5 typen isolatiemaatregelen.

Woningeigenaren hebben recht op de hogere subsidiebedragen als de warmtepomp en/of de isolatiemaatregel na 31 december 2021 geïnstalleerd en of aangebracht is.

Bron: www.rvo.nl

Verbeter uw verkeerskennis

Rijdt u nog in de auto en weet u zeker dat u een fantastische bestuurder bent? Het kan nooit kwaad toch even te testen hoe het met uw verkeerskennis staat. Het is niet verstandig om iemand te worden waar niemand bij in de auto wil zitten. Verkeerskennis opfrissen?

Doe de online VVN cursus.

Start de cursus hier:
opfriscursus.vvn.nl

Alle sprookjes hebben dit met elkaar gemeen, dat zij zich bezighouden met het verlangen en niet met de vervulling.

Godfried Bomans

Waar vind ik mijn burgerservicenummer terug?

Instanties kunnen om verschillende redenen om je burgerservicenummer (BSN) vragen. Waar vind je dat BSN-nummer ook alweer?

Wat is een BSN?

Een burgerservicenummer is je eigen, unieke persoonsnummer. Het bestaat uit negen cijfers en wordt gebruikt voor contact met de overheid. Voor zorg of belastingen bijvoorbeeld. De geldigheid van dit nummer is onbeperkt. Ook als je naar het buitenland emigreert, blijft jouw BSN geldig. Wanneer iemand overlijdt, blijft het burgerservicenummer aan die persoon gekoppeld en wordt het nummer niet opnieuw uitgegeven.

Gevoelige informatie

Let op: je burgerservicenummer is vertrouwelijk en niet elke organisatie mag die gebruiken. Bekijk de website van de Rijksoverheid om na te gaan wanneer een organisatie dat wél mag.

Paspoort

Dus waar vind je je BSN terug? Dat nummer staat onder andere op een Nederlands paspoort. Op een paspoort van vóór 2014 vind je je BSN onder 'persoonsnummer' op de voorkant van de houderpagina. Dat is de kunststof pagina waarop je foto en persoonlijke gegevens staan. Als je paspoort van na 2014 is, dan vind je je BSN op de achterkant van de houderpagina onder 'persoonsnummer'.

Identiteitskaart

Je burgerservicenummer vind je ook op een Nederlandse identiteitskaart (ID-kaart). Is je ID-kaart van

vóór 2014? Dan staat je BSN op de voorkant van de kaart onder 'persoonsnummer'. Als je ID-kaart van na 2014 is, dan staat je BSN rechtsboven op de achterkant van je kaart onder 'persoonsnummer'.

Rijbewijs

Mocht je even geen paspoort of ID-kaart bij de hand hebben, dan vind je je BSN ook terug op de achterkant van je Nederlandse rijbewijs. Daar staat het linksboven achter 'BSN'. Het nummer vóór de schuine streep is je BSN. Het nummer dat daar na de schuine streep op volgt, is je rijbewijsnummer.

Zorgpas

Je burgerservicenummer vind je ook op je zorgpas. Meestal staat die bij 'BSN' of 'Personal identification number'.

MijnOverheid.nl

Mocht je je passen een keer verliezen, dan kun je je burgerservicenummer ook vinden op MijnOverheid.nl. Log in met je DigiD of ander een Europees erkend inlogmiddel. Klik daarna op 'Identiteit'. Klik vervolgens door naar je persoonsgegevens.

Bron: PlusOnline

Tips bij koude handen en voeten

- Hebt u vaak last van koude vingers? Zorg dan dat uw handschoenen niet te strak zitten. Dit kan de bloedcirculatie belemmeren.
- Een warme kruik in bed? Leg hem op uw onderrug. Dit verbetert de bloedsomloop en helpt zo tegen koude handen en voeten.
- Zit niet langer dan een half uur stil. Maak een klein ommetje of doe een klusje in huis. Dit zorgt voor een goede bloedsomloop.

Wist u dat...

⇒ koorts, stress en spijsverteringsproblemen voor koude handen en voeten kunnen zorgen?

- ⇒ vrouwen kouwlijker zijn dan mannen? Volgens reumatoloog Julia Spierings van het UMC Utrecht hebben vrouwen het eerder koud dan mannen omdat zij over het algemeen een hogere lichaamstemperatuur hebben dan mannen. Hierdoor ervaren vrouwen sneller kou.
- ⇒ het lastiger wordt voor het lichaam om de temperatuur te regelen als u ouder wordt? Het vermogen van de aderen in de handen en voeten om samen te trekken bij kou vermindert met de jaren.
- ⇒ cafeïne ervoor zorgt dat bloedvaten vernauwen? Vervang koffie met cafeïne door decafé om koude handen en voeten tegen te gaan.

Bron: Plus Magazine 16 december 2021

Welkom nieuw lid

1. Mevr. J. Nederhoorn-de Velden

Een prachtige winterwandeling in de omgeving van Ede

De redactie van onze Nieuwsbrief kreeg een paar foto's onder ogen van een wandeling welke ik vorige winter heb gemaakt en zij was kennelijk behoorlijk onder de indruk van de foto's en wilden er graag enkele plaatsen in onze Nieuwsbrief met een (korte) toelichting van de maker. Dat wil ik graag doen.

Ik wandel vrij veel met daarbij regelmatig een rondje van ca. 15-20 km. De bewuste wandeling heb ik gemaakt op een dag in de winterse week van 8-14 februari 2021. Om even in de stemming te komen hoe deze bewuste maand weerkundig verliep onderstaand eerst een verkort verslag afkomstig van Weerplaza en Waterschap Rijn & IJssel: *"Wát een weermaand was februari 2021! Vrijwel alles zat erin: van sneeuw, tot ijs, tot overlast, tot volop lenteweer. In dit artikel nemen we je mee terug.*

Van zeer koud naar zeer zacht!

Op 7 februari kwam het in het noordwesten tot een sneeuwstorm; hiervan spreken we wanneer de combinatie van sneeuwval en gemiddelde windkracht 8 tegelijkertijd optreedt. Elders was er sprake van sneeuwjacht. In het zuidoosten en oosten viel lokaal zelfs 20 tot 30 centimeter sneeuw; in dat deel van Nederland de grootste hoeveelheid sinds de "Kerstsneeuw" van december 2010.

Wat volgde was een week met felle vorst en een regionale koudegolf in grote delen van het binnenland. Vanaf 14 februari ging het roer echter volledig om. De wind draaide naar een warme zuidelijke richting, waardoor de temperaturen omhoog schoten.
(Bron: Weerplaza).

Hoogste waterstand Rijn bereikt

(Gepubliceerd op dinsdag 9 februari 2021)

"De hoogste stand van de Rijn is vanochtend bereikt. Er werd bij Lobith een waterstand gemeten van 14,53 m +NAP. Deze hoge waterstand komt ongeveer een keer in de twee tot drie jaar voor. Het waterschap is wel alert en houdt de situatie goed in de gaten. Vanaf morgen zal de Rijn weer gaan dalen."

Bron: Waterschap Rijn & IJssel

Ik ben de wandeling begonnen vanuit de Enka wijk (waar wij wonen) via het Hoekelumse bos door de Baron van Wassenaertunnel (onder de A12). Via de Selterskampweg aan de oostkant van Bennekom en via de Oude Diedenweg en allerlei binnenpaden/ binnenweggetjes ben ik naar het Arboretum in Wageningen gelopen. Daarna de wandeling vervolgt oostwaarts over rug van de Wageningse Berg richting Renkum. Hierbij genoten van de prachtige vergezichten van de overgestroomde uiterwaarden van de Nederrijn. Vervolgens ben ik de provinciale weg Wageningen-Renkum overgestoken naar Oranje Nassau's Oord (O & O) naar het Beekdal bij Renkum. Het Beekdal heb ik noordwaarts gevolgd en via landgoed Quadenoord over de Dr. Hartogsweg richting Ede gegaan. Na ca. 1 km het spoor overgestoken en na de tunnel onder de A12 linksaf via de Sysselft weer terug naar huis in de Enkawijk in Ede.

Het was een prachtige tocht op een schitterende, zeer zonnige winterse dag!

Ik heb de redactie een aantal foto's doen toekomen om er enkele te selecteren ter illustratie. Zie natuurlijk ook de voorpagina!

Bertus Damman

Rijn bij Wageningen 2021

*Wanneer een probleem
uw pad kruist,
verander dan uw richting
maar niet uw bestemming.*

Verwarming vaak aan en uit doen?

De energieprijzen zijn hoog. Omdat verwarmingskosten het grootste gedeelte van de energierekening vormen, loont het de moeite om deze wat lager te zetten. Wat is qua besparing het handigste om te doen? De verwarming in koudere periodes de hele dag aanlaten, maar dan lager dan normaal? Of is het even energiezuinig om meerdere keren per dag de verwarming aan en uit te zetten?

Verwarming aan en uit

Veel Nederlanders zijn door de hoge energieprijzen aan het besparen geslagen. De verwarming iets lager zetten is dan een goede keuze. Ruim 46 procent van de energierekening bestaat uit verwarmingskosten en het kan u zo'n € 90 per jaar schelen als u de temperatuur van 20 naar 19°C laat zakken. Zeker in een goed geïsoleerd huis blijft warmte relatief lang hangen, waardoor u die ene of paar graden lager wellicht niet eens merkt.

In huizen met goede isolatie is het vaak ook niet nodig om de hele dag de verwarming aan te hebben. 's Ochtends 1 uurtje stoken doet vaak al wonderen, waardoor het meestal pas in de middag weer nodig is om de thermostaat wat hoger te zetten. Zodra het weer warm genoeg is, kan hij weer uit en hoeft de verwarming vaak ook de rest van de avond niet meer aan.

Energiezuinig?

Bij deze manier van verwarmen moet u meerdere keren per dag aan de thermostaat draaien en moet het apparaat dat uw huis verwarmt ook telkens opnieuw opstarten. In 90 % van de huizen wordt deze rol nog altijd vervuld door de cv-ketel. Kost dat steeds opnieuw opstarten niet veel meer dan de verwarming de gehele dag op dezelfde temperatuur laten staan? Oftewel: is het wel handig om de verwarming steeds aan en uit te zetten?

Volgens voorlichtingsorganisatie Milieu Centraal zorgt het laten opwarmen en afkoelen van de cv-ketel wel degelijk voor een besparing en is het dus in feite een prima methode. De manier waarop u de temperatuur in huis opbouwt, voordat u de verwarming weer uitzet, is wel van belang. Als het binnen 18 °C is en u zet de thermostaat meteen op 20°, dan moet je ketel meteen hard aan de slag en dat is niet zo voordelig. Een stuk energiezuiniger is het om de temperatuur steeds met een klein stapje te verhogen. Begin bijvoorbeeld op 18,5° en kijk wanneer de temperatuur aangenaam begint aan te voelen.

Ook de temperatuur van de cv-ketel zelf verlagen wordt

als tip gegeven om nog meer te besparen.

Bij een goed geïsoleerd huis kan de temperatuur van het verwarmingswater (niet het tapwater) bijgesteld worden naar 50 of 60 °C. Normaal gesproken staan moderne ketels standaard afgesteld op 80 graden.

Vloerverwarming

In het geval van vloerverwarming is het overigens verstandig om de thermostaat altijd op de 17 à 18 °C te laten staan. Milieu Centraal schrijft hier het volgende over op de eigen website. "In vloerverwarming is de temperatuur van het water veel lager dan in gewone radiatoren. Daarmee bespaar je energie. Maar het betekent ook dat het langer duurt voor je woonkamer is opgewarmd. Bovendien is het rendement van je cv-ketel of warmtepomp minder goed als die in korte tijd het huis flink moet opwarmen. Daarom is het met vloerverwarming goed om de temperatuur op zo'n 17 tot 18 °C te houden." Als u dit altijd als ondertemperatuur aanhoudt, hoeft de ketel gedurende de dag niet zo hard te werken als u het wat warmer wilt hebben. Zo bespaart u dus geld en energie.

15 graden

Geen vloerverwarming? Dan adviseert Milieu Centraal een minimale temperatuur van 15 graden. Als u dan de verwarming aandoet, is het huis vrij snel op de gewenste temperatuur. Ook voor de nacht is dit een prima richtlijn. In een goed geïsoleerd huis zakt het kwik 's nachts vrijwel nooit naar de 15 °C.

Isolatie

In huizen die slecht geïsoleerde zijn, kan dit wel het geval zijn, maar ook dan adviseert Milieu Centraal om de thermostaat op 15 °C in te stellen. "In een matig tot slecht geïsoleerd huis bespaar je nog meer als je de verwarming in de woonkamer 's nachts helemaal uitzet. Maar dat heeft een groot nadeel: je huis kan dan te vochtig worden (vocht slaat neer als de lucht afkoelt). Dat is niet goed voor je gezondheid: schimmels en huisstofmijt gedijen bijvoorbeeld goed in een vochtig huis."

Huizen met een bouwjaar van 1975 of eerder zijn vaak niet tot slecht geïsoleerd. Ook huizen uit de jaren 90 hebben vaak maar matige isolatie, afhankelijk van het type woning. Huizen van na 2000 zijn vaak redelijk tot goed geïsoleerd. Van de ruim 7,9 miljoen woningen in Nederland is de meerderheid gebouwd voor 2005.

Bron: Max vandaag

Leven zonder liefde is zinloos

Plicht zonder liefde maakt verbeteren
Verantwoordelijkheid zonder liefde maakt
meedogenloos
Rechtvaardigheid zonder liefde maakt hard
Waarheid zonder liefde maakt kritisch
Eer zonder liefde maakt hoogmoedig

Orde zonder liefde maakt bekrompen
Geloof zonder liefde maakt fanatiek
Vriendelijkheid zonder liefde maakt huichelachtig
Bezit zonder liefde maakt gierig
Slimheid zonder liefde maakt geslepen
Dus is Leven zonder God zinloos

Tips

Ethyleenoxide

Sinds september 2020 hebben bedrijven in Nederland op aandringen van de NVWA een hoeveelheid levensmiddelen teruggedroepen waarop een te hoog gehalte van het gewasbeschermingsmiddel/ontsmettingsmiddel ethyleenoxide werd aangetroffen. Het ging daarbij om partijen verontreinigd sesamzaad uit India of producten waarin sesamzaad zit. Sinds juni 2021 komen ook meldingen binnen van johannesbroodpitmeel (E410) verontreinigd met ethyleenoxide. E410 is een bindmiddel dat gebruikt wordt in onder andere ijs en snacks.

Bron: NVWA

Digihulp

Als u een ondernemende oudere bent, maar geen notie heeft hoe u zaken, bijvoorbeeld met de gemeente, kunt regelen via de computer, dan is er hulp. Het loket Digihulp is open op vrijdag 9.00-12.00 uur. Adres: Werkplein, Raadhuisstraat 1 in Ede.

Bron: Gemeente Ede

CORONA, boostercampagne

De dag voor oudjaar was het zover de boosterprik ging in mijn arm. Hugo de Jonge heeft (niet persoonlijk natuurlijk) me nog net in 2021 "geboosterd". Niet bepaald zijn verdienste. Wat een rommelig geheel is, die boostercampagne.

Als keurig nette, brave burger verwachtte ik een brief van de overheid, net als bij de vaccinatie campagne.

Begin december was ik op een bijeenkomst met diverse senioren en hoorde daar iedereen over afspraken maken. Nu zijn mijn man en ik niet erg digitaal onderlegd en dachten dat we een brief zouden krijgen. Ik heb toen een mail gestuurd naar de overheid met de opmerking dat ik zeer verbaasd was dat er mensen, die ver onder de 70 waren al een boosterinjectie hadden gehad en ik als brave burger nog niet eens een uitnodigingsbrief.

Ik heb keurig antwoord gekregen van de overheid. De ambtenaar, die mij antwoordde kon het niet uitleggen.

Gemeenteraadsverkiezingen Ede

Op woensdag **16 maart** a.s. kunt u stemmen voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Met het selecteren van de stembureaus is het bureau verkiezingen bijna klaar tijdens het ter perse gaan van deze nieuwsbrief. 10 stembureaus verdeeld over de gemeente Ede en omliggende dorpen zijn voor enkele doelgroepen 3 dagen open, op maandag,

Acceptgiro

De acceptgiro houdt per 1 juni 2023 op te bestaan. Volgens betaaldienstverlener Currence is het aantal gebruikte acceptgiro's dan te laag om de betaalmethode nog langer te ondersteunen. Met het einde van de acceptgiro worden consumenten niet gedwongen online of mobiel te gaan bankieren. De acceptgiro is niet hetzelfde als een papieren overschrijvingsformulier. Dat laatste blijft wel bestaan. Wie liever door het invullen van een papier betaalt, kan die formulieren blijven aanvragen bij zijn of haar bank. De acceptgiro werd in 1977 ingevoerd en beleefde zijn glorietijd rond 1995, met 300 miljoen verwerkte acceptgiroformulieren per jaar. Anno 2021 worden meer dan negen van de tien ontvangen Acceptgiro's weggegooid en betalen de ontvangers de factuur of donatie liever via mobiel bankieren of internetbankieren.

Bron: Currence

verzameld door Erik

Uit een artikeltje in een landelijke krant maakte ik op dat mijn man die brief rond Kerst zou krijgen. Wat schetst mijn verbazing? Twee dagen voor kerst lag de brief in onze brievenbus!

Manlief ging meteen bellen en had meteen iemand aan de telefoon. Dit schijnt heel bijzonder te zijn.

Er werd een afspraak gemaakt en ik mocht mee.

Overigens is mijn brief de dag voordat ik geprikt werd ontvangen, met daarin de opmerking, dat ik deze mocht weggooien als ik al een afspraak had.

Bij het kwartiertje "nazitten" genoot ik van verschillende dia's, waaronder een plaatje met de kreet:

"We zijn er bijna".

Nou daar geloof ik niet in.

Mary-Ann Borggreve

dinsdag en woensdag. U krijgt de kandidatenlijst toegezonden en daar zal ook op staan welke stembureaus 3 dagen open zijn. U kunt dan in één van deze stembureaus gaan stemmen. Op de website van de gemeente wordt nog onder *verkiezingen* het overzicht van stembureaus geplaatst.

Er is besloten dat het briefstemmen niet door gaat bij deze verkiezingen.

Bron: Gemeente Ede

Tips om accuproblemen te voorkomen

Zo rijd je altijd weer weg

Een zwakke accu kan er toe leiden dat je auto niet start. In de winter komt dit probleem vaker voor dan in warmere tijden: kou heeft een slechte invloed op de accuprestatie. Ook gebruiken we juist in wintertijd allerlei extra stroomverbruikers om het warm te houden. Wij geven daarom 5 tips om accu-stress te voorkomen.

Accuproblemen worden onder andere veroorzaakt door korte ritjes. Starten kost veel stroom en dit verbruik wordt tijdens korte afstanden vaak niet helemaal terug geleverd door de dynamo. Elke keer zakt het stroomniveau hierdoor net een klein beetje verder, waardoor je op een dag niet meer weggkomt. Winterse dagen versnellen dit proces. Elke batterij presteert immers minder bij kou, dus ook een autoaccu. Maar juist bij lage temperaturen maken we graag gebruik van allerlei accessoires om onderweg warm te blijven. Of om ruiten ijs- en condensvrij te houden. Blowers, airco, stoelverwarming, elektrische ruitverwarming, het vreet stroom.

Om accu-stress zoveel mogelijk te voorkomen, geven wij tips:

Tip 1: rij gereld langere afstanden

Rij vooral geregeld een langere rit. Probeer bijvoorbeeld uitstapjes te combineren om langer onderweg te zijn. Dat is bovendien goed voor de motor. Die wordt dan lekker warm en daar houdt een motor van. Dan wordt de olie goed rondgepompt voor optimale smering. Dit opwarmen gaat sneller door in een lagere versnelling te rijden. Dat zorgt voor een iets hoger verbruik, maar als je motor niet warm is, kan te snel opschakelen leiden tot vervuiling van de motor. Aangeraden wordt om minimaal een keer in de week een rit te maken van zo'n 10 tot 20 km om de accu in conditie te houden.

Tip 2: Beperk het stroomverbruik

Zijn veel korte ritjes onvermijdelijk, maak dan zo min mogelijk gebruik van stroomverbruikers zoals stuur- en stoelverwarming. Vaak zijn die toch nog niet op temperatuur voordat je weer uitstapt na een korte rit. Heb je goed zicht rondom, laat dan ook de ruitverwarming en de blower uit. Houd wel in de gaten dat het zicht rondom optimaal blijft. Daarvoor hoeft je niet continu met de blower aan te rijden.

Tip 3: Neem altijd startkabels mee

Een setje startkabels neemt amper bagageruimte in. Let wel op dat je kabels van goede kwaliteit koopt, geschikt om ook zwaardere motoren weer op gang te krijgen. Het gebruik van de kabels is op zich redelijk eenvoudig als je de juiste procedure volgt. Zeker bij moderne auto's met veel elektronica is het van belang dat je goed weet wat je doet. Verkeerde starthulp kan leiden tot schade aan elektronische componenten.

Tip 4: Preventieve controle

Het allerbeste is het natuurlijk om problemen te voorkomen. Dat je lampen nog branden, zegt in dit kader vrij weinig: starten kost immers veel meer stroom dan een lamp laten branden. Laat je accu daarom geregeld controleren en doormeten, zeker wanneer de winter op de drempel staat of wanneer je op wintersport gaat. Veel garages voeren zo'n controle uit bij een onderhoudsbeurt. Gebeurt dit niet of is het nog geen tijd voor een beurt, vraag er dan gerust om.

Bron: ANWB

Top 5 gezondste wintergroenten

1 **Boerenkool** zit boordevol vitaminen, mineralen en antioxidanten. Het bevat B1, B2, B3, B6 en B11, E en C. Plus de mineralen mangaan, koper, calcium, kalium, ijzer, selenium, fosfor, zink en magnesium.

2 **Spruitjes**. In een portie gekookte spruitjes zit anderhalf keer de ADH vitamine C. Spruitjes zijn een bron van selenium en vitamine C. Omdat spruitjes rijk zijn aan vezels zorgen ze voor een verzadigd gevoel na je maaltijd.

3 **Wortels**. In 100 gram rauwe wortels zit 45% van de ADH bètacaroteen, wat zich in je lichaam omzet in vitamine A. Met winterpeen of gekookt zelfs nog meer. Goed voor je ogen en je afweersysteem!

4 **Bieten**. Rode bieten bevatten weinig calorieën, maar wel veel vezels, vitaminen en mineralen, waaronder foliumzuur, kalium, mangaan, koper, ijzer en magnesium. Goed tegen vermoeidheid, darmproblemen, rusteloosheid en spierkrampen. Bloeddruk- en ontsteking verlagend.

5 **Koolraap**. Een portie gekookte koolraap bevat meer dan de helft van de ADH aan vitamine C en 16% van de ADH aan kalium. Kalium werkt bloeddrukverlagend. Verder bevat koolraap B-vitamines, magnesium, fosfor en mangaan.

Bron: Radar +

Tips om veiliger te blijven traplopen

Wanneer traplopen u steeds wat minder goed afgaat, kunt u dit met een aantal aanpassingen toch zo veilig mogelijk blijven doen. Zonder meteen een traplift aan te hoeven schaffen. We hebben tips op een rij gezet.

Val belangrijkste oorzaak letsel onder ouderen

Wie ouder wordt merkt dat de spierkracht afneemt en het uithoudingsvermogen achteruit gaat. Ook reageren gaat trager. Deze aspecten zorgen ervoor dat een val in een klein hoekje zit. Het aantal valongevallen onder 65-plussers is zelfs de belangrijkste oorzaak van letsel onder deze groep. Een trap in huis kan daarbij een extra risicofactor vormen, maar door het traplopen veiliger te maken, kan dit worden voorkomen.

Trapleuning biedt steun

Een trapleuning geeft ondersteuning bij het traplopen. Een leuning op heuphoogte, zo rond de 85 centimeter hoogte, werkt daarbij goed. Het veiligste is het als de leuning helemaal doorloopt en er dus geen tussenruimtes zijn. Nog veiliger is het als u aan weerszijden van de trap een leuning heeft. Zeker het overwegen waard als dat in het geval van uw trapgat mogelijk is. Als u tijdens het lopen de hand(en) aan de leuning(en) houdt, wordt een misstap minder snel begaan. Hebt u meer grip nodig, dan kunt u antislipmateriaal gebruiken, zodat uw handen niet van de leuningen glijden.

Ook een optie is een inklapbare beugel, ook wel trap assistent genoemd. Die wordt geplaatst aan een rail langs de trap. Deze beugel duwt u onder het lopen naar boven of beneden. De beugel blokkeert automatisch als u dreigt te vallen.

Licht voorkomt vallen

Zorg ervoor dat uw trap altijd goed verlicht is, zodat u kunt zien waar u loopt. Loop daarom ook nooit in het donker, maar schakel het licht op de gang of overloop in. Of plaats een bewegingssensor, zodat er automatisch licht aan gaat als u de trap neemt. Eventueel kunt u ook verlichting op de treden zelf plaatsen.

Lege treden

Iedereen legt weleens iets op de trap neer om het op een later moment mee naar boven of beneden te nemen. Met het risico het te vergeten, waardoor u er lelijk over kunt struikelen. Maar ook als u het niet vergeet en er omheen wilt lopen vergroot dat de kans op vallen. Leg daarom geen tijdelijke spullen op de trap, maar ook geen vaste spullen als een opbergbox of plant. Dan kunt u de volle breedte van de treden benutten.

Houd uw handen vrij

Als u spullen van boven naar beneden meeneemt of andersom, houd dan zoveel mogelijk uw handen vrij. Dat kunt u doen door niet teveel tegelijk mee te nemen. Zodat u het met 1 hand kunt dragen en de andere vrijhoudt om de leuning vast te houden. Door de spullen in een schoudertas te vervoeren houdt u uw beide handen vrij en kunt u uw voeten ook nog zien. Gooi zachte spullen naar beneden en vervoer was die naar boven moet bijvoorbeeld in een wasmand met een schouderband.

Schoeisel met profiel

Een gladde zool of los zittende pantoffels verhogen de kans op uitglijden. Loop daarom geen trap op sokken of op schoeisel zonder profiel zoals slippers, maar kies bijvoorbeeld voor degelijke sloffen of schoenen met een goede zool.

Traplopen met een wandelstok of krukken

Als u met een wandelstok loopt, heeft u een hand minder vrij en moet het traplopen met nog wat meer aandacht gebeuren. Zorg ervoor dat u zo dichtbij mogelijk bij de trapleuning staat. Als u de trap naar boven loopt, plaats dan eerst uw beste been een trede hoger en vervolgens uw slechte been en herhaal dit. Bij het naar beneden lopen plaatst u eerst uw slechte been een trede lager en vervolgens uw beste been. Zet uw wandelstok steeds met aandacht neer, niet te dicht bij de rand. En leun goed op zowel uw wandelstok als de leuning. Hetzelfde geldt voor krukken. Hebt u er 2, gebruik er dan maar 1 en houd met die hand zo mogelijk ook uw andere kruk vast. Of geef die, als er iemand anders bij u is, aan diegene tijdens het traplopen.

Gladde treden voorkomen

Trappen met gladde treden, zoals met zeil beklede trappen of gelakte, houten trappen kunt u veiliger maken door antislip strips op de treden te plaatsen.

Tussentreden

Met tussentreden (speciale blokken) wordt het aantal traptreden verdubbeld en de hoogte tussen de treden gehalveerd. Hierdoor duurt het traplopen iets langer, maar het is wel minder inspannend en veiliger.

Manier van traplopen aanpassen

Vindt u uw trap eigenlijk te eng om nog op te lopen, dan kunt u uitproberen of het voor u werkt om uw manier van traplopen aan te passen. Bij een steile trap met ondiepe treden is het veiliger om achteruit de trap af te gaan. Of neem iets meer de tijd en zet steeds uw beide voeten op een trede, in plaats van om en om per trede.

Is vergoeding mogelijk?

Hulpmiddelen voor het traplopen worden soms vergoed vanuit de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning). Bij uw gemeente kunt u hiernaar informeren. Soms wordt er wel een eigen bijdrage gevraagd.

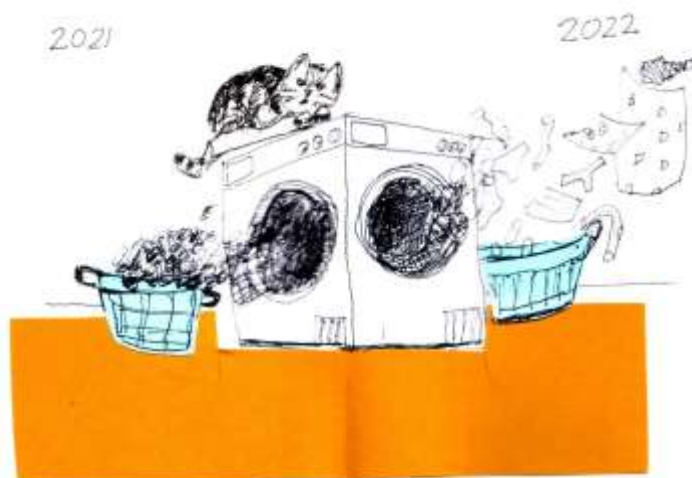
Bron Max vandaag

Publicatiedatum: 22 september 2021

Bijzondere kerstkaart

Kerstkaarten zijn er in heel wat soorten en maten. Wij krijgen er elk jaar heel wat. Ik ben zelf een enthousiast kaartenverstuurder. Dit ondanks de prijs van de postzegels. Digitale kerstwensen zijn aardig, maar voor mij is dat het net niet.

Elk jaar kijken mijn man en ik vol spanning uit naar de kaart, die onze tweede zoon en zijn vrouw sturen. Deze kaarten zijn altijd anders dan de gewone kaarten. Niet zo gek, want ze zijn allebei kunstenaar.

Onze zoon maakt gedichten en is knipkunstenaar. Zijn vrouw maakt illustraties en is vooral grafisch georiënteerd. Om een vast inkomen te hebben werkt zoonlief een aantal uren per week als ambtenaar bij de belastingdienst.

De kaart van dit jaar wil ik u niet onthouden.

Mary-Ann Borggreve

Hoe tijd toch vergaat in de was automaat...

*Het jaar begint doorgaans vol frisse moed
Met een schone bloes en dito ondergoed
Maar het duurt niet lang of een eerste vlek
Door onhandig gebruik van het bestek
Dient zich aan op jurk, rok of broek.
Ketchup, mosterd, wijn en boterkoek
Drukken stil tersluiks hun stempel op.
Het textiel verlangt naar het ruime sop*

*Waar zwarte kragen en kringen van zweet
Vervagen door zeep en lekker heet.
De mand geleegd, het program aangezet,
Al draaiend vervliegt de vieze smet
Tot bij de piep de poort mag open gaan:
Je kunt je oude goed voor nieuw weer aan.*

Een helder en proper 2022 toegewenst!

Petra van Kalker en Paul Borggreve

Rookmelders

Vanaf 1 juli 2022 is het verplicht om in iedere woning in Nederland rookmelders op te hangen. De verplichting bestond al voor nieuwbouwwoningen, maar gaat nu dus ook gelden voor bestaande bouw. Met deze maatregel wil de overheid het aantal slachtoffers van brand sterk verlagen.

Ook in een huurhuis is het per 1 juli verplicht om rookmelders geïnstalleerd te hebben. In een huurwoning is de verhuurder (Woonstede) verplicht tot installatie. Doe je dit als verhuurder niet? Dan riskeer je een boete van de gemeente. De verzekeraar kan besluiten niet uit te keren na brand in een huis zonder of met te weinig rookmelders.

Let op: Een koolmonoxide melder is geen rookmelder. Kies voor een exemplaar dat een accu of batterij heeft met een levensduur van 10 jaar. Dan voorkomt u elk jaar het gepiep (alarm) bij en lege batterij. Op elke verdieping

moet minstens 1 melder komen. Voor de juiste plaatsing kiest u het plafond, liefst in een hal, gang, overloop en zo mogelijk ook in uw eigen slaapkamer. Niet plaatsen in de badkamer, garage of keuken.

Klushulp nodig?

Bent u nog fit, dan kunt u de rookmelders zelf plaatsen, ziet u daar tegen op dan zijn er diverse bedrijven die dat voor u doen of u probeert een van de Edese sociale dienstverleners hieronder. U moet dan wel zelf weten wat de juiste plekken zijn voor installatie. Zie daarvoor www.brandweer.nl/onderwerpen/rookmelders.

www.totuwdienst-ede.nl,
t. 0318 43 74 89, info@totuwdienst-ede.nl
www.dienjestad.nl
t. 0318-793005, netwerk@dienjestad.nl
(vooral jongeren)

Aanbieding: met ledenvoordeel 2 rookmelders voor nog geen € 40 ex. verzendkosten. www.kbo-pcob-voordeel.nl

Alles wat ons ergert aan anderen, kan ons ertoe brengen onszelf beter te begrijpen.

Verdwenen op 17 januari 1945

Op 17 januari 1945 verdween Raoul Wallenberg. Hij werd samen met zijn chauffeur gearresteerd door de Russische geheime dienst.

Waarom is nog altijd niet opgehelderd.

Wie was Raoul Wallenberg?

Een man met een taak, die hij tot het uiterste toe wou volbrengen.

Natuurlijk is hij dat niet zomaar geworden.

Hij heeft veel Hongaarse Joden weten te redden. Er wordt gesproken over 20.000-10.000 geredde mensen.

Hongarije was in de WOII bondgenoot van Duitsland, maar stuurde Joden niet naar concentratiekampen (er was wel sprake van antisemitisme). In 1944 wilde Hongarije zich afsplitsen van Duitsland en vrede sluiten met Engeland, men vreesde voor de communisten.

Duitsland heeft toen Hongarije ingelijfd en er werd meteen begonnen met deporteren van Joden naar concentratiekampen.

De sterke Joodse lobby in Amerika wist president Roosevelt er toe te bewegen dat er hulp voor de Hongaarse Joden kwam.

Dat is gebeurd door een Zweed hiervoor te benaderen. (Zweden was neutraal)

Raoul Wallenberg behoorde tot een zeer belangrijke Zweedse familie. Hij werd toegevoegd aan de Zweedse ambassade en heeft enorm veel actie ondernomen en zo

kunnen voorkomen dat de Joden van Boedapest allemaal weggevoerd zijn. Hij heeft veel vervalste Zweedse paspoorten uitgegeven en zorgde voor schuilwoningen.

Januari 1945 stonden de Russen op het punt Hongarije te veroveren. Wallenberg is toen opgepakt en achter het ijzeren gordijn verdwenen.

Wat daar is gebeurd is niet bekend. Russische autoriteiten blijven het zwijgen er toe doen. In eerste instantie was men in Zweden niet erg actief om Wallenberg uit Rusland weg te krijgen.

Volgens Gellért Kovács (Zweeds-Hongaarse auteur) houdt dit verband met het feit dat Wallenberg het Hongaarse verzet, dat niet communistisch was, heeft gesteund met de aankoop van wapens.

Zeer lang zijn er verhalen geweest van vrijgekomen gevangenen dat ze Wallenberg hadden gezien of in ieder geval gehoord dat hij nog in leven was.

Op veel plaatsen in de wereld zijn gedenktekens voor hem en op 17 januari is er in Canada jaarlijks een herdenkingsdag. U kunt dit zien op een YouTube filmpje.

Mary-Ann Borggreve

Bronnen: Jacques Derogy: De zaak Wallenberg
Kati Marton: Wallenberg
Diverse websites

KBO-PCOB Servicelijn

Leden kunnen met vragen terecht bij de Servicetelefoon en de Pensioen- en Juristentelefoon. U wordt dan persoonlijk te woord gestaan door ons telefoonteam, bestaande uit goed opgeleide vrijwilligers, die u van een passend antwoord geven of, als dat nodig is u doorverwijzen.

Voor allerhande vragen kunt u vier dagen per week de Servicetelefoon bereiken. Van maandag t/m donderdag kunt u bellen met 030 340 06 55 (10.00-13.00 uur).

Pensioen- en juristentelefoon

Onze vrijwilligers bij de Pensioen- en Juristentelefoon zijn werkzaam geweest binnen een pensioen- of juridische omgeving en kunnen u dus goed van dienst

zijn. Voor juridische vragen kunt u terecht bij de **Juristentelefoon**. Op **donderdag** kunt bellen met: 030 340 06 55 van 13.00-15.00 uur.

Hebt u vragen over uw pensioen? Bel dan de KBO-PCOB **Pensioentelefoon**. Elke **woensdag** van 13.00-15.00 uur kunt u bellen met 030 340 06 55.

Advies en service: tabletcoaches, veiligheidsadviseurs, ouderenadvisering, belastinghulp

KBO-PCOB heeft veel vrijwilligers op afdelingsniveau die kunnen helpen bij vragen op het gebied van digitalisering, veiligheid, zorg en fiscale zaken. Lees meer op de site van KBO-PCOB (www.kbo-pcob.nl/vereniging/diensten-voor-leden)

Onverwacht naar Duitsland

Bent u een geregelde treinreiziger dan zal het u wel eens overkomen zijn dat u een aansluiting mist, omdat er een storing was.

Ik reis geregeld naar een oud collega, die in Hengelo (Overijssel) woont. Deze reis gaat meestal met de trein. Ik heb een abonnement met een aantal gratis reisdagen. Naar Hengelo is dat lucratief. Het aantal keren dat ik in Arnhem de trein naar Zutphen miste is legio. Sinds 1 december is er een nieuwe dienstregeling. Ik besloot via Amersfoort te reizen. In tijd maakte dat niet uit en ik had een overstap minder.

Dat betekende dat ik in Amersfoort de internationale trein naar Duitsland moest nemen en in Hengelo kon uitstappen. Alles liep voorspoedig tot ik de trein uit wilde. De deur openen: Hoe moet dat?" Het lukte me niet. Een deur verder stond een jonge vrouw met hetzelfde probleem. Ik liep naar haar toe. Misschien lukte het wel met z'n tweeën. Niet. Daar ging de trein. Samen op zoek naar een conducteur. Het resultaat was bij de volgende halte uitstappen. Dat was Bad Bentheim. Geen loket bij het station, wel een reisbureau/VVV. De dames daar wilden ons wel helpen. Over ongeveer drie kwartier zou er een bus naar Nederland komen, maar daar moesten we wel een apart kaartje voor kopen. Toen kwam de opmerking: "U moet een speciaal mondkapje dragen." Dat dus maar aangeschaft. Zo langzamerhand was ik het wel zat. Gelukkig was het niet koud en regenachtig toen we op de bus wachtten. Want waar de bushalte was dat hadden de dames ons niet kunnen vertellen.

Hoera, daar was de bus. Het bleek een Nederlandse bus, met Nederlandse chauffeur, die helemaal geen kaartje wou hebben. We konden zo meerijden. Afgezet op station Oldenzaal, bleek mijn trein net één minuut weg te zijn. Dus nog een half uur wachten.

U begrijpt dat reizen met de trein avontuurlijk kan zijn.

Mary-Ann Borggreve

SUDOKU ★★

			7	3	6			
		6	9					8
	1			4	5	3		7
6		7						5
				2	7	1	6	
		3		7				4
9	2			6	1		3	
1	7		5					9

Wat er dit jaar verandert

Alleen lage inkomens krijgen een compensatie voor de hoge energiekosten.

De AOW-leeftijd schuift op tot 66 jaar en 7 maanden.

De WOZ waarde van een huis wordt voortaan niet per inhoud, maar per oppervlakte berekend.

De zorgtoeslag gaat omhoog.

De boete voor gebruik van een gsm tijdens het rijden gaat van € 250 naar € 350. Parkeren op een invalideparkeerplaats gaat € 400 kosten.

Vanaf 31 december 2022 komt er 15 cent statiegeld op blikjes.

Het minimumloon gaat omhoog, de AOW is hiervan losgekoppeld.

Voor een groot aantal gepensioneerden wordt het pensioen wederom niet geïndexeerd!

Agenda KBO en PCOB

Op de bijeenkomst van KBO Ede-Bennekom en PCOB-Ede, Bennekom en Lunteren zijn de leden van beide seniorenverenigingen van harte welkom. Bij activiteiten met een beperkte capaciteit hebben leden van de eigen afdeling voorrang.

KBO Programma (onder voorbehoud!)

- Maandag **21 februari**: Ledenmiddag PCOB samen met KBO Ede in de Open Hof, Hoflaan 2 met lezing van Burgemeester Verhulst. Aanvang 14.30 uur.
- Woensdag **16 maart**: Algemene Leden Vergadering in de Open Hof, Hoflaan 2.
- Woensdag **20 april**: Buffet Indonesische maaltijd

PCOB Ede Programma (onder voorbehoud)

- Maandag **21 februari**: Ledenmiddag PCOB samen met KBO Ede in de Open Hof, Hoflaan 2 met lezing van Burgemeester Verhulst. Aanvang 14.30 uur.
  - **21 maart** Paasviering en jaarvergadering Davy Hoolwerff
  - **11 april** De toekomst van de zorg Kars Hazelaar
  - **16 mei** De wereld van glaskunst Gerdi Rijkaard
- De locatie is Ons Huis, Kerkelijk Centrum bij de Taborkerk, Hovestraat 2, 6713 PZ in Ede.

PCOB Bennekom Programma

Voor PCOB activiteiten, kijk op de plaatselijke PCOB website of neem contact op met de coördinator.
Locatie voor de overige activiteiten: Gemeentecentrum De Brink. Brinkstraat 39 in Bennekom

PCOB Lunteren Programma

Voor PCOB activiteiten, kijk op de plaatselijke PCOB website of neem contact op met de coördinator.
De Muldersschuur aan de Roskammersteeg 5, Lunteren.
Voor informatie neem contact op met de secretaris dhr. Arie Neeleman, 0318 48 63 45.

KBO-PCOB ledenvoordeel

Wie wil nu niet eens iets tegen een goede prijs kopen? U heeft tenslotte het lidmaatschap van KBO al betaald, dus mag het ook iets opleveren.

Airfryer? Genoeg keuze!
Elektrische fiets (e-bike)? Staat op de website.
Vergeet de rookmelders niet? Makkelijk te monteren.

Profiteer dus van uw lidmaatschap en bezoek de website: www.kbo-pcob-voordeel.nl

Op www.kbo-ede.nl kunt u onze activiteiten ook vinden

